Omgevingsdienst Rivierenland
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
J.S. de Jongplein 2
Postbus 6267
4000 HG Tiel

UW KENMERK
UW BRIEF VAN 25 november 2025
ONS KENMERK GZDGCB2323043/2323048
VERZENDDATUM 29 januari 2026

CONTACTPERSOON J. de Rooij
TELEFOONNUMMER 0345 - 477700
TEAM Ruimtelijke ontwikkeling

ONDERWERP Zienswijze Kaderbrief 2027 Omgevingsdienst Rivierenland

Geacht bestuur,

In goede orde ontvingen wij uw kaderbrief over het jaar 2027. Wij hebben kennis genomen van dit document en deze behandeld in onze commissievergadering van 15 januari 2026 en de raadsvergadering van 29 januari 2026. In deze zienswijze gaan wij in op uw kaderbrief.

Nieuwe bestuursperiode
Komend jaar markeert de overgang naar een nieuwe bestuursperiode. Daarmee is dit de laatste zienswijze die deze gemeenteraad aan u aanbiedt. Wij zijn u erkentelijk voor de samenwerking in de afgelopen jaren en willen onze waardering uitspreken voor het werk van de Omgevingsdienst Rivierenland. De samenwerking is voor ons van groot belang, omdat wij hierdoor taken beter en efficiënter kunnen uitvoeren voor onze inwoners en ondernemers.

Wij vinden het van belang dat het nieuwe bestuur de ruimte krijgt om eigen afwegingen te maken. Daarom vragen wij u om terughoudend te zijn met nieuwe beleidsontwikkelingen, zodat deze keuzes aan het nieuwe bestuur kunnen worden overgelaten. Ook verzoeken wij u bij eventuele besluitvorming rekening te houden met de komst van dit nieuwe bestuur. In maart 2026 vinden de verkiezingen plaats. De verwachting is dat besluitvorming over nieuwe onderwerpen na het zomerreces van 2026 kan plaatsvinden.

Taakstelling
Zoals ook in eerdere zienswijzen is aangegeven, blijven we geconfronteerd met een negatief financieel vooruitzicht. De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen, worden structureel met miljarden verminderd (circa 5%). Dit gebeurt terwijl de uitdagingen op diverse beleidsterreinen fors toenemen en de kosten voor materiaal en personeel blijven stijgen. Gemeenten hebben daarom al ingrijpende ombuigingen doorgevoerd.

Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aan gegeven op basis van het kader dat de gemeenten in regio Rivierenland hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028.

Dit kader blijft ook de komende jaren van kracht en geldt vanzelfsprekend eveneens voor nieuwe ontwikkelingen.

Indexatie
We hebben kennisgenomen van de voorgestelde indexering in de kaderbrief, waarin voor het jaar 2027 een loonstijging van 5,1% en een prijsstijging van 2,2% wordt gehanteerd. De achterliggende methodiek daarvoor is de afgelopen jaren gebruikelijk geweest en ook dit jaar vooraf ambtelijk afgestemd. Maar dit voorstel stelt de deelnemende gemeenten voor 2027 wel voor een uitdaging. Dat heeft te maken met de bekostigingssystematiek voor gemeenten. Die is in 2024 gewijzigd naar een vaste indexering op basis van de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Deze wijziging had tot doel om de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten te vereenvoudigen en voorspelbaarder te maken. Tegelijkertijd betekent dit, dat gemeenten minder automatisch meebewegen met loon- en prijsontwikkelingen in de publieke sector.

Naar de huidige inzichten komt de indexatie van het Gemeentefonds voor 2027 uit op 2,5%. Dat is lager dan de gewogen indexering die de GR voorstelt. Met andere woorden: voor gemeenten is er in 2027 een beperkte groei van hun algemene middelen, terwijl de kosten voor deelname aan GR'en stijgen. We gaan daarom de komende maanden graag in overleg met de deelnemende gemeenten en uw organisatie over een meer passende en evenwichtige indexeringssystematiek voor de begroting 2027 en de jaren daarna.

Rechtmatigheid
Bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van ons college kan worden beïnvloed door niet rechtmatig handelen van een instelling, waarmee een gemeente is verbonden indien:

- in de regeling, statuten, oprichtingsakte of overeenkomst is geregeld dat voorwaarden aan de bijdrage zijn verbonden waaraan de instelling zich moet houden om niet gehele of gedeeltelijke vermindering van de bijdrage van de gemeente te krijgen;
- de verbonden partij een mandaat heeft om namens en met gemeentelijke middelen geld te besteden, waarbij de gemeente feitelijk opdrachtgever is; feitelijk is de verbonden partij een serviceorganisatie van de deelnemende gemeenten;
- de verbonden partij een eigen rechtspersoonlijkheid heeft en een aanbesteding verricht terwijl deze verbonden partij binnen de gezagsstructuur van de gemeente werkzaamheden verricht voor de gemeente;
- de verbonden partij geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft en de opdracht daarmee feitelijk is verstrekt door de gemeente.

In al deze gevallen gaat een geconstateerde rechtmatigheidsfout bij de verbonden partij ook meetellen in de rechtmatigheidstoets van de mandant, oftewel onze gemeente. Sinds 2025 ligt de verantwoordingsgrens op 2%. Dit is de maximale drempel voor de totale omvang van financiële rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden die een gemeente mag hebben.

Wat betekent dit nu voor u als onze verbonden partij?

1. Dat het dagelijks bestuur op het hart gedrukt wordt, dat er altijd rechtmatig moet worden gehandeld en verantwoord.
2. Dat er bij de verbonden partij interne controle plaatsvindt op het monitoren van het rechtmatig handelen.
3. Dat, indien mogelijk, geconstateerde fouten of onduidelijkheden moeten worden opgelost binnen hetzelfde boekjaar.
4. Dat in de jaarrekening van de verbonden partij verslag moet worden gedaan door het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid van haar handelen.
5. Dat de betreffende jaarrekening zo vroeg mogelijk en uiterlijk op 1 mei van het opvolgende boekjaar opgesteld dient te zijn en te zijn aangeleverd bij de gemeente.

Missie
Op pagina 6 beschrijft u de missie van de ODR. Het is daarbij waardevol om te vermelden dat het inzetten van het instrument van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) hier een echte bijdrage aan levert.

Robuustheid ODR
In de kaderbrief schrijft u op pagina 8 onder het kopje ‘AB-besluit + uitgevoerde acties’: “*Het Algemeen Bestuur van ODR heeft echter (inmiddels meerdere keren) bevestigd dat fusie niet wenselijk is met het oog op gebiedskennis en nabijheid. De oplossing moet worden gezocht in het uitbreiden van de taken die de deelnemende gemeenten aan ODR opdragen*.”

Wij zien graag dat er niet op één paard wordt gewed, maar dat meerdere opties onderzocht worden. Uit gesprekken met de directie blijkt wel dat er andere opties/scenario's worden onderzocht, zoals een fusie met een andere omgevingsdienst, of het scheiden van milieu- en bouwtaken. We zijn blij te horen dat er wel degelijk meerdere opties worden onderzocht. Waarom lezen we hier niets over in de Kaderbrief? Om als gemeenteraden hier grip op te kunnen houden is het van cruciaal belang dat we hier duidelijkheid over krijgen. We zien dat er voorzichtige opties zijn om de robuustheid te vergroten, maar het lijkt erop dat u dit niet gaat halen voor 1 april 2026. We maken ons hier grote zorgen over. We vragen u om inzichtelijk te maken wat de andere scenario's zijn, en hoe deze zich verhouden tot het scenario ‘uitbreiden van de taken die de deelnemende gemeenten aan de ODR opdragen’. We vragen u ook om inzichtelijk te maken wat de consequenties zijn als we op 1 april 2026 niet voldoen aan de criteria voor robuustheid.

Overige opmerkingen:

U schrijft ook over de verbetering van de dienstverlening. Op dit moment hebben we zorgen over de dienstverlening van ODR. Dit kan in onze ogen beter. Hier worden al gesprekken over gevoerd. We blijven hierover graag in gesprek om samen te werken aan het verbeteren van de dienstverlening.

Slot
Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Rest ons nog u veel succes te wensen met het opstellen van de ontwerpbegroting 2027. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

De griffier	De voorzitter
D. van der Harst	M.A. Mulder